

JeugdOrkest Nederland

Beleidsplan

Periode 2017 – 2020

Inhoud

1. Inleiding
2. Bestuur
3. Artistiek-inhoudelijke kwaliteit
4. Werkwijze
 - a) werving en selectie deelnemers
 - b) projectactiviteiten
5. Kengetallen deelnemers
6. Ondernemerschap en samenwerking
7. Monitoring en evaluatie
8. Terugblik 2013-2016
9. Toekomstplannen

1. Inleiding

Het JeugdOrkest Nederland (JON) werd in 1959 opgericht door Ru Sevenhuijsen als Regionaal Jeugdorkest, een jeugdsymfonieorkest voor Noord en Oost Nederland. In 1989 is het een landelijk opererend jeugdorkest geworden. Het JON organiseert orkestprojecten onder professionele leiding, waarbij talentontwikkeling centraal staat. Het orkest heeft een klein en slagvaardig organisatieteam.

Nederland heeft een geweldig rijk muziekleven waarvan de internationaal gereputeerde orkestcultuur een belangrijk onderdeel vormt. Aan de basis van deze orkestcultuur staat een rijk jeugdorkest-landschap. Jonge musici vormen derhalve de toekomst van ieder professioneel orkest. Het JON draagt van onderop bij aan het behoud van deze Nederlandse orkestcultuur en heeft een grote betekenis voor het Nederlandse muziekleven.

Het JON vormt een unieke kweekvijver voor orkestspel in de leeftijdscategorie 14 tot en met 19 jaar. Orkestleden zijn talentvolle jonge musici, middelbare scholieren, afkomstig uit heel Nederland. Binnen het JON oriënteren jonge muzikanten zich op hun toekomst, al dan niet leidend tot het beroep van professioneel musicus.

De werving en selectie van nieuwe musici vindt plaats door middel van audities, georganiseerd op verschillende locaties in Nederland. Deze audities voor nieuwe orkestleden worden aan het begin van ieder seizoen, in het najaar, georganiseerd.

“Je ziet wel in het orkest of je mee kan komen met het niveau. Vorig jaar heb ik vaak gedacht dat ik niet mee kon. Ik ben in een jaar veel zekerder geworden; ervaring, leeftijd kan ook meespelen. Ze hebben me wel aangenomen hier, maar ik was toen onzeker of ik het niveau aankon; dat heb ik nu niet meer. Blijkbaar zal ik het moeten kunnen, anders hadden ze me niet aangenomen. Ze hebben vertrouwen in mij uitgesproken door me aan te nemen”.

Uit onderzoeksrapport van bureau Art augustus 2013 - Talent in beeld bij JON

De hoofddoelstelling van het JON is selectie en basisvorming van Nederlands muzikaal talent. Het JON is boven alles een leerschool voor talentvolle jongeren uit Nederland. In het leerproces zijn de repetities, waar de meeste interactie tussen dirigent en orkest plaatsvindt, het belangrijkste. De concerten zijn vooral een legitimatie en de resultante van het leerproces.

Artistiek leider en dirigent van het JON is Jurjen Hempel. Jurjen wordt beschouwd als een van de meest veelzijdige Nederlandse dirigenten van zijn generatie. Voor de jonge talenten van het JON is hij een warm inspirator en voor de professionals een klasse-dirigent.

“Ik ben verrast door het niveau van verschillende leden maar ook van het orkest in zijn geheel. We hebben een fantastische dirigent die ons beter laat klinken dan in eerste instantie mogelijk lijkt. Er is een ontzettende saamhorigheid onder het orkest en het is altijd erg gezellig”.

Uit deelrapportage van bureau Art talenten gevolgd - 2014

Naast de muzikale vaardigheden vormen ook sociale aspecten een aandachtspunt. Het aanleren van wederzijds respect, discipline, omgang met elkaar en het functioneren als in een team zijn belangrijk. Door deelname aan het JON komen de orkestleden in een netwerk van gelijk geïnteresseerden terecht, een omgeving waarin ze zich optimaal kunnen ontplooiën.

“Bij het Jeugdorkest Nederland speel je op hoog niveau waar je heel erg veel van leert. Je speelt op mooie plaatsen en ik kan geen betere plek bedenken om orkestervaring op te doen. De orkestleden houden elkaar ook erg gemotiveerd”.

Uit deelrapportage van bureau Art talenten gevolgd - 2014

Niet alle deelnemers kiezen uiteindelijk voor een carrière als professioneel musicus. Veel van hen die niet voor een professionele carrière kiezen blijken zich later te ontwikkelen als bestuurders ten behoeve van soortgelijke initiatieven. Oud-orkestleden vind je terug als bestuurders van bijvoorbeeld het Sweelinckorkest Amsterdam, het Residentie Orkest, het Nederlands Studentenorkest en het Nederlands Studenten Kamerorkest.

Dat het JON een kweekvijver is voor de Nederlandse orkestcultuur blijkt wel uit het feit dat oud-JONners in alle Nederlandse orkesten terug te vinden zijn. De ervaring die deze professionele musici hebben opgedaan wordt vervolgens gedeeld met de huidige orkestleden. Oud-orkestleden worden uitgenodigd om instrumentgroepen te coachen maar ook om een lezing of workshop te geven.

“De lezingen, workshops en presentaties bij het JON vond ik over het algemeen nuttig, al overlapt het soms wel wat met mijn opleiding”. Het verhaal over de carrières van twee getalenteerde beroepsmuzikanten, oud-JONners, is hem bijgebleven. “Echt iets waarvan je breder gaat denken en een ogenopener dat deze kleine muzikwereld niet alleen uit bloemen en roze wolken bestaat”.

Facebook – Interview met een orkestlid 2016

Oud-orkestleden worden ook op andere vlakken ingezet. Bijvoorbeeld door mee te gaan tijdens tournees als vrijwilliger voor de begeleiding van het orkest, het schrijven van programmatoelichtingen (Hugo Bouma) en orkestfotografie (Sarah Wijzenbeek).

Het curriculum van de orkestprojecten is zeer intens. De orkestleden zijn tijdens de orkestprojecten 24 uur per dag intern gehuisvest op een externe locatie en worden ondergedompeld in repetities. Ook werken zij tijdens de projecten aan de verdieping van repertoirekennis en leren ze te functioneren in een grote groep mensen. Buiten de projecten om is er ook begeleiding beschikbaar; de staf van het JON staat altijd klaar voor informatie of advies. Vaak gaat het om het bieden van hulp bij aanvragen van financiële steun, aanbevelingsbrieven schrijven bij aanschaf van een instrument, en het leggen van contacten met docenten.

Het JON heeft een intensief samenwerkingsverband met het Prinses Christina Concours (PCC). Dit concours is het belangrijkste Nederlandse concours voor middelbare scholieren. Jaarlijks spelen deelnemers van het JON tijdens de concoursen van het PCC en wint een PCC deelnemer de JON-prijs, die inhoudt dat de laureaat een soloconcert mag spelen met het JON. Beide organisaties steunen elkaar door middel van advertenties in elkaars programmaboek, deelnemers worden op de hoogte gebracht van concours- en auditedata en de ‘vrienden’ van beide organisaties ontvangen bericht over de concert- en concoursdata.

Met het NJO is het contact de laatste jaren geïntensiveerd, hetgeen al werd benoemd in het beleidsplan 2013-2016. De laatste jaren werken beide orkesten als goede collega’s samen. Dat heeft onder andere geresulteerd in betere afstemming van de planning, optredens van het JON in de NJO Muziekzomer Gelderland, strategisch overleg op directieniveau en kennis- en informatie-uitwisseling. De verhuizing van het JON-kantoor in 2016 van Enschede naar Orpheus Apeldoorn, waar ook het NJO is gevestigd, onderstreept de toegenomen samenwerking van JON en NJO.

Het Nederlands Jeugd Strijkorkest (NJSO) heeft contact gelegd met het JON en het NJO om een samenwerkingstraject te verkennen. Vanaf januari 2016 is het contact geïntensiveerd en zal de zakelijk leider van het NJSO één dag in de week vanuit Apeldoorn werken.

In het nieuw in gebruik genomen Akoesticum in Ede heeft het JON een nieuwe vaste verblijfs- en repetitielocatie voor de projecten in Nederland gevonden.

2. Het Bestuur

Het JON-bestuur hanteert de Governance Code Cultuur.

Het bestuur bestaat uit een goede mix van personen met een brede bestuurlijke ervaring. De bestuursleden hebben kennis en ervaring op het gebied van financiën, politiek, economie, cultuur en marketing. Er is een goede verhouding tussen geslacht, leeftijd en ervaring.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

- Mevrouw J.M. de Vries – voorzitter
- De heer R.C. Kieft – secretaris
- De heer B.M. van den Dobbelsteen - penningmeester
- De heer D. van Vliet
- Mevrouw A.H.C.M. Janssen
- De heer O.C. Westdorp

Rooster van aftreden en herbenoemen:

Rooster van aftreden en herbenoemen bestuur JeugdOrkest Nederland					
Naam	Functie	Datum 1 ^e benoeming	Herbenoemd op	Max. termijn	Afgetreden d.d.
Mevrouw J. M. de Vries	voorzitter	1-5-2009	22-okt-13	1-5-2017	-
De heer D. van Vliet	lid	1-5-2009	22-okt-13	1-5-2017	-
De heer B. M. van den Dobbelsteen	penningmeester	4-3-2014	-	4-3-2022	-
Mevrouw H. van den Brink	lid	1-4-2014	-	-	1-5-2015
De heer R. C. Kieft	secretaris	1-7-2015	-	1-7-2023	
Mevrouw A. H. C. M. Janssen	lid	1-7-2015	-	1-7-2023	
De heer O. Westdorp	lid	7-12-2015	-	7-12-2023	

Wegens persoonlijke omstandigheden heeft mevrouw Van den Brink haar bestuursfunctie vroegtijdig beëindigd. Mevrouw Janssen heeft mevrouw Van den Brink opgevolgd.

De dagelijkse leiding van het orkest is in handen van een klein team van vaste medewerkers van in totaal 1,8 FTE.

Katja Neurink - Zakelijk leider

Emma Bouman - Productieleider

Joost Varenbrink - Orkestassistent

Voor de jaren 2015 en 2016 is het team tijdelijk uitgebreid met een medewerker PR-marketing en Educatiebeleid (0,5 FTE).

Djuna ter Beke - PR-marketing en Educatie

3. Artistiek en inhoudelijke kwaliteit

Het JON repeteert en concerteert onder leiding van artistiek leider en vaste dirigent Jurjen Hempel; die al zijn technische kennis, pedagogische kwaliteiten en didactische vaardigheden combineert met een solide internationale reputatie. Het JON kiest bewust voor een eigen chef-dirigent, jeugdig talent heeft structurele begeleiding nodig inclusief stimulans en vertrouwen. Juist in deze leeftijdsgroep, waarin jongeren een omslag maken richting het volwassen zijn, vinden er veel psychologische leermomenten plaats en is een gedisciplineerde werkmentaliteit en teamgeest aan te leren.

Tijdens het voorbereidende repetitieweekend van het winterproject werken de orkestleden met groepsrepetitoren. Deze repetitoren zijn professionele musici uit de landelijke beroepsorkesten of gerenommeerde docenten werkzaam aan Nederlandse conservatoria.

“Het jeugdige strijkerscollectief maakte indruk met een homogene, warme toon, die een ervaren beroepsorkest niet zou misstaan”.

Uit: NRC handelsblad 2-8-2013

De repertoirekeuze is in de eerste plaats ontsprongen uit didactische overwegingen: het leren spelen in een symfonieorkest. In de tweede plaats heeft ze ten doel jonge musici te laten kennismaken met het grote orkestrepertoire. Hierbij vindt het JON het een vanzelfsprekendheid om de jonge musici niet alleen te laten kennismaken met het grote standaard orkestrepertoire maar ook aandacht te schenken aan hedendaagse muziek, met bijzondere aandacht voor werken van Nederlandse componisten.

“Als chef-dirigent van het JON ben ik zeer betrokken bij het kiezen van het repertoire. De jonge musici zijn in deze fase van hun leven lichamelijk nog niet volgroeid waardoor het essentieel is om werken uit te kiezen die passen bij hun fysieke mogelijkheden. Daarnaast vind ik het belangrijk dat er binnen de programmering door de jaren heen aandacht wordt besteed aan de diverse muziekstijlen. Klassiek, romantisch, laatromantisch, 20ste-eeuws en het moderne repertoire komen uiteindelijk aan bod. Als onze musici na een aantal jaren het orkest verlaten zullen ze een brede ervaring vergaard hebben in de interpretatie en muzikale beleving van het hedendaagse orkestspel.”

Jurjen Hempel

Per seizoen wordt gekozen voor één groot symfonisch werk uit het traditionele orkestrepertoire; aan dit werk wordt een seizoen lang gewerkt. Het JON heeft daarnaast als streven om elk jaar een nieuw Nederlands werk te programmeren: niet alleen om de Nederlandse muziek te stimuleren en om de jonge orkestleden hiermee in aanraking te brengen, maar ze daarnaast ook kennis te laten maken met een repetitieproces waarbij de componist aanwezig is.

Vanaf 2015 hebben de orkestleden een adviserende rol bij het vaststellen van de programmering. Er is een orkestcommissie bestaande uit drie leden van het orkest. Deze commissie verzamelt de verzoeken vanuit het orkest. Samen met artistiek leider Jurjen Hempel worden de verzoeken besproken en worden deze ter beoordeling meegenomen naar de vergaderingen van de Artistieke-commissie. De AC-commissie bestaat uit de dirigent, een bestuurslid met een brede muzikale achtergrond en de productie leider. Tijdens de AC-vergadering wordt het uiteindelijke programma vastgesteld.

Naast de reguliere projectplanning en programmering organiseert het JON incidenteel projecten in kleine bezetting rondom muziek uit de barok- of klassieke periode. Zo werd in 2014 een project gerealiseerd rondom de Vier Jaargetijden van Vivaldi. Daarbij werden tevens drie nieuwe werken in opdracht van het JON gecomponeerd, eigentijdse werken die als contrast dienden op het bestaande werk. De volgende drie componisten waren bij het project betrokken: Antti Auvinen, Oene van Geel en Reza Namavar. Solist in Vivaldi en de nieuwe werken was blokfluitist Erik Bosgraaf.

De componisten waren aanwezig bij de repetities en de concerten. Er was een goed en vanzelfsprekend contact tussen dirigent, solist, componisten en orkestleden. Tijdens dit project verzorgde de concertmeester van het Amsterdam Baroque Orchestra, Alida Schat, een workshop over streektechnieken in barok-muziek.

“My reaction to the project is a positive one. JON's musicians journey in the field of modern art music is on its beginning. But already one can distinguish the most important quality of performing music amongst players: the right attitude with positive energy and courage. No prejudice. There is no one and only right way of performing my music. Or any music. When there is the right attitude and courage on stage one can expect meaningful and emotionally charged art experience taking place.”
Antti Auvinen-composer

Naast de concerten binnen de reguliere projecten werkt het orkest mee aan concerten op aanvraag door externe partijen. In 2014 werd het orkest gevraagd door De VARA om mee te werken aan het jubileumconcert ‘Feest’ ter ere van het 35 jaar bestaan van VARA’s Kinderen voor Kinderen. Vier voorstellingen werden gegeven in Theater Carré in Amsterdam. Eén van deze voorstellingen werd uitgezonden op televisie en hierbij was de Koninklijke familie aanwezig.

In de periode 1 tot en met 10 mei 2015 heeft het JON een concertreis gemaakt naar Canada. Het bezoek van het JeugdOrkest Nederland vond plaats in het kader van het jaar 2015 waarin werd herdacht dat Nederland 70 jaar geleden is bevrijd. Het JON is in Canada geweest op uitnodiging van de Nederlandse ambassade in Ottawa.

'Dutch Youth Orchestra plays for Canadian Vets'

A distinguished group of men and women who played an active role in World War II were treated to a very special private concert at the Canadian War Museum on May 7. YON, the Youth Orchestra of The Netherlands, played for the vets in the LeBreton Gallery amidst tanks and other military artifacts, with banks of tulips in and around the musicians. The tulips not only brightened the gallery but also brought back memories of the wonderful gift of tulips made by the Netherlands to the city of Ottawa after the war. During WWII, Canada provided a refuge for the Dutch royal family. In fact, a royal princess, Margriet, was born in the maternity ward of the Ottawa Civic Hospital. Violin soloist Laura Lunansky, winner of many scholarships and awards, added a touch of elegance as well as fine musicianship to the performance.
Epoch Times 11-05-2015 – Susan Hallett

Aan het AVRO-TROS Kinderprinsengrachtconcert werkt het JON al vele jaren mee. Helaas in steeds kleinere omvang doordat de omroep geen voldoende financiële middelen heeft om een groot orkest mee te laten werken.

Tijdens 'SAIL' 2015 speelde het JON een volledig concert op de Kop van het Java-Eiland in Amsterdam in opdracht van het Grachtenfestival.

In 2016 staat er een zeer bijzondere samenwerking op het programma. Het JeugdOrkest Nederland is door het Koninklijk Concertgebouworkest gevraagd om mee te werken aan het project "RCO meets Europe". Tijdens dit project zal het Koninklijk Concertgebouworkest optreden in alle 28 lidstaten van de Europese Unie. Bij deze concerten, die als doel hebben om de ideeën en idealen die Europa bij elkaar kunnen houden te benadrukken, is er een speciale rol voor jeugdorkesten. Onder de noemer "Side by Side" speelt het Koninklijk Concertgebouworkest in ieder land een openingswerk samen met een jeugdorkest uit het desbetreffende land.

Op 9 september is de "RCO Opening Night" in de Grote Zaal van Het Koninklijk Concertgebouw, waar het JON Beethovens Overture 'Egmont' zij aan zij met het Koninklijk Concertgebouworkest speelt. Dit concert is tevens de officiële inauguratie van Daniele Gatti als de zevende chef-dirigent van het Koninklijk Concertgebouworkest.

4. Werkwijze

Het JON organiseert drie orkestprojecten per seizoen. Deze projecten vinden plaats tijdens de landelijke schoolvakanties en in weekeinden. Doordat de projecten in de schoolvakantieperiodes vallen kunnen het JON en lokale- en provinciale jeugdorkesten kunnen goed naast elkaar functioneren doordat zij over het algemeen tijdens de reguliere schoolweken werken. De JON-leden nemen de opgedane ervaring later weer mee terug naar hun lokale- of provinciale orkest.

Uit de enquête die is afgenomen onder de orkestleden na het winterproject 2015-2016 blijkt dat 53% van de deelnemers naast het JON in een ander symfonieorkest speelt. Zij spelen mee in onder andere Vereniging Hofstads Jeugdorkest (Den Haag), Jeugdsymfonieorkest Amikejo (Maastricht), Twents Jeugd Symfonie Orkest (Hengelo), Domstad Jeugdorkest (Utrecht), Zeeuws Jeugdorkest (Middelburg)

a. Werving en selectie deelnemers

Jaarlijks, in het najaar, is bekend welke vacatures er zijn in het orkest en worden er audities georganiseerd voor nieuwe orkestleden. Aan het eind van de zomervakantie wordt een wervingscampagne gestart, bestaand uit aankondigingen op posters en flyers, die verspreid worden bij culturele centra, muziekscholen, (jeugd) symfonieorkesten en middelbare scholen. Daarnaast blijkt 'mond tot mond reclame' goed te werken. Veel deelnemers aan de audities zijn op de hoogte gebracht door een docent, familielid of door vrienden die al meespeelden in het orkest.

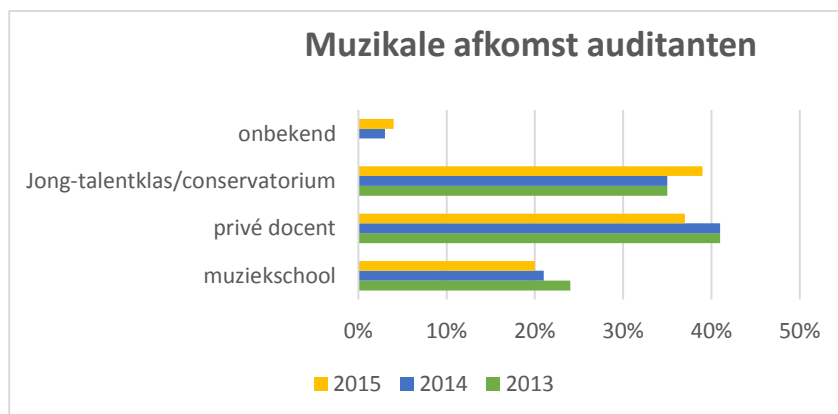
Hoe ben je bij het JON gekomen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Via (oud)musici die in het JON zitten/hebben gezeten:	59,18%
- Via vrienden:	38,78%
- Via mijn (muziek)docent:	30,61%
- Via de website van het JON:	16,33%
- Via posters/flyers over het JON:	10,20%
- Via sociale media (Facebook, Twitter, etc.):	10,20%

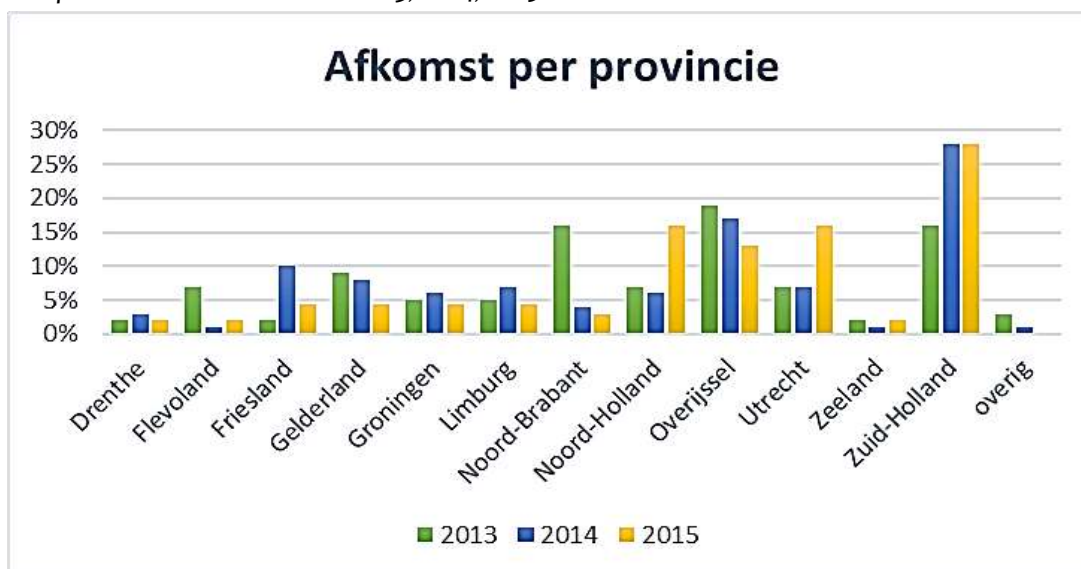
Uit enquête winterproject 2015-2016

De auditanten zijn afkomstig uit heel Nederland en volgen lessen aan muziekscholen, bij privédocenten en aan de jong-talentklassen van de conservatoria in Nederland. Veel van deze musici hebben al ervaring in orkestspel opgedaan bij een regionaal jeugdsymfonieorkest.

Muzikale afkomst auditanten 2013, 2014 en 2015

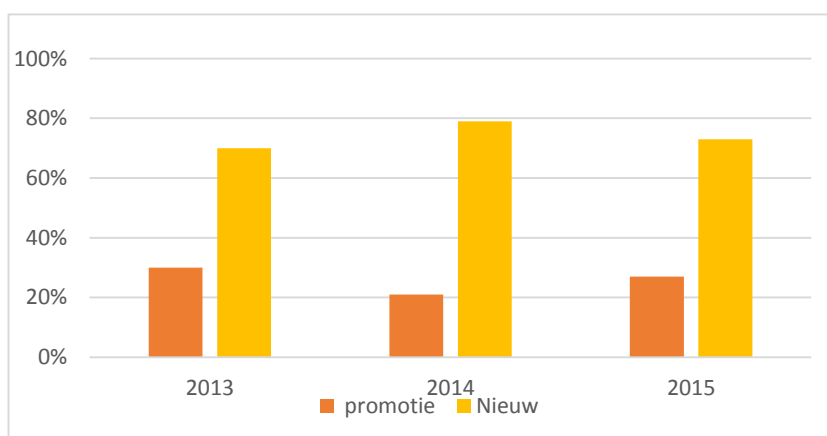

Afkomst per Provincie auditanten 2013, 2014, 2015

Naast de voor het JON nieuwe musici doen ook orkestleden auditie om een promotieplaats te bemachtigen. Zij spelen voor om bijvoorbeeld van een plaats bij de tweede violen naar een plaats bij de eerste violen te gaan of voor een aanvoerdersplaats.

Verhouding auditie door orkestleden en nieuwe, voor het JON, onbekende musici:

De audities worden op drie locaties in Nederland georganiseerd. Tijdens deze audities wordt door een proefspel-commissie, bestaande uit de dirigent, de concertmeester en een gerenommeerd musicus, beoordeeld of de kandidaat geschikt is voor deelname. Punten zoals houding, toonvorming en muzikale voordracht worden beoordeeld. Na de auditie ontvangt iedere auditant een rapport met de indruk die de proefspel-commissie had van de kandidaat. Tevens wordt er een algemeen advies gegeven.

b. Project activiteiten

Er vinden projecten plaats in de kerstvakantie, met Pasen en in de zomervakantie. In totaal worden er circa 12 concerten per seizoen gegeven in binnen- en buitenland.

Het zomerproject van het JON vindt (voor een deel) plaats in het buitenland en vormt het hoogtepunt van intensief repeteren. De jaarlijkse tournee naar het buitenland sluit aan bij de behoefte van de deelnemers. Het is een uitdaging voor de jonge musici om zich tijdens de tournee optimaal in te zetten. De combinatie van reizen, repeteren en concerten geeft de nodige discipline. Zij moeten de discipline opbrengen om optimaal te presteren. De orkestleden zijn nog jong, onbevungen en zeer gedreven en kunnen zo veel ervaring opdoen.

Na de jaarlijkse zomertournee besluiten de orkestleden of zij nog een seizoen blijven meespelen in het orkest.

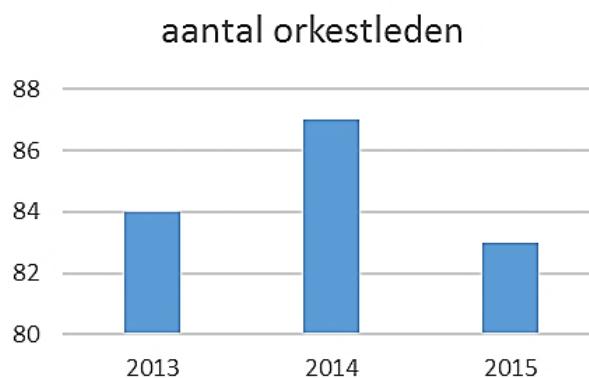
Naast orkestschioling van de orkestleden worden workshops aangeboden of voorlichtingen gegeven met thema's als houdings- en bewegingsleer, podiumpresentatie en beroepskeuze coaching waarbij de orkestleden geïnformeerd worden over de beroepspraktijk of het voorkomen van beroepsgerelateerde problemen. Hiermee wil het JON de potentiële professionele orkestmusicus een brede basis meegeven. Zo was er in 2014 een voorlichting over gehoorbescherming door Petra Spigt en in 2016 een voorlichting door Marjon Kuijers, oefentherapeut Mensendieck, over de houding tijdens het musiceren. Oud-JONners Mi Sun Hiltermann en Rob van de Laar vertelden in 2015 over de keuzes die zij maakten om gestelde doelen in te bereiken.

Naast de functie van goede leerschool wil het JON ook een inspirerende voorbeeldfunctie hebben voor de regionale/provinciale jeugdorkesten. Het orkest zoekt samenwerking met muziekscholen, privédocenten, jeugdorkesten en scholen. Door lokaal workshops aan te bieden en hierbij voorlichting te geven over het JON en het spelen in een symfonieorkest krijgt het orkest een breed draagvlak in het hele land. De leerlingen van de deelnemende lokale organisatie participeren actief. Door op deze manier samen te werken wordt het aantrekkelijk en laagdrempelig voor jongeren, de belangrijkste doelgroep, om de JON-concerten te bezoeken.

5. Kengetallen deelnemers

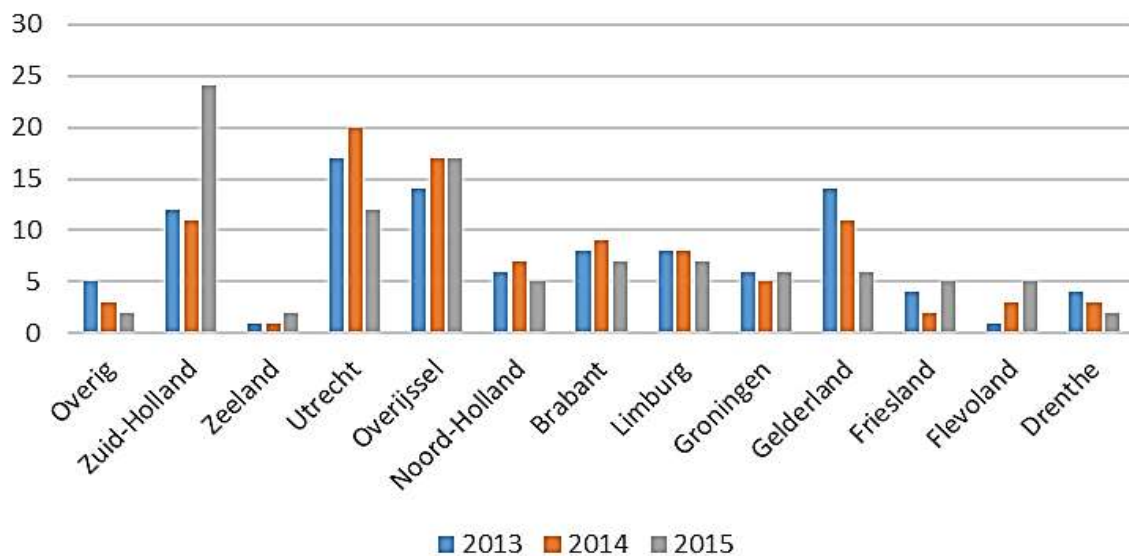
In de jaren 2013, 2014 en 2015 was de gemiddelde leeftijd van de deelnemers elk jaar 18 jaar.

Het aantal deelnemers was per jaar verschillend. De oorzaak hiervan is dat ieder repertoire een eigen bezetting heeft. Met name de blazers, het slagwerk en het gebruik van de harp in de bezetting is niet alle jaren hetzelfde.

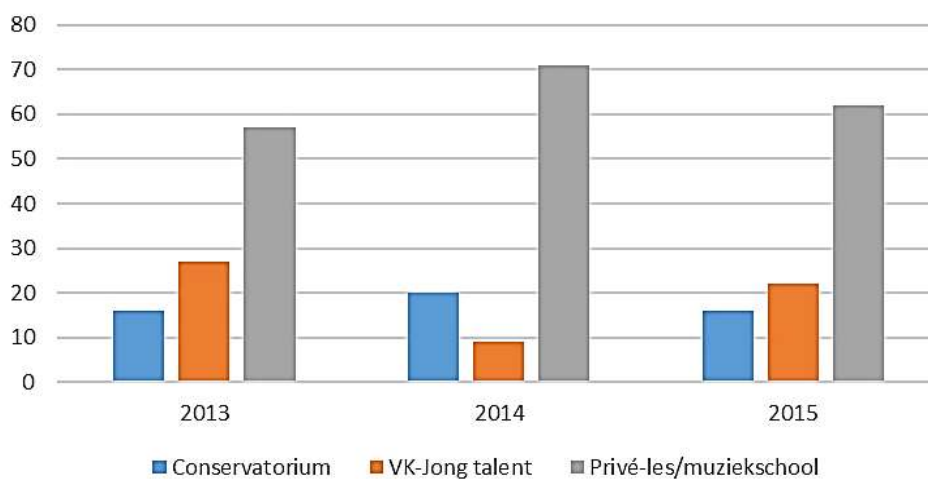
De orkestleden van het JON zijn afkomstig uit alle provincies van Nederland.

Geografische spreiding

Een aantal deelnemers volgt lessen in de voorbereidende klas of talentklas aan een conservatorium. Het merendeel van de orkestleden heeft les bij een privédocent of aan een muziekschool.

Muzikale afkomst

6. Monitoring en evaluatie

Na de zomertournee en het winterproject wordt een enquête gehouden onder de deelnemende orkestleden. Aan hen wordt onder andere gevraagd hoe ze de projecten hebben ervaren, wat ze ervan hebben geleerd en wat er eventueel anders had gekund. De resultaten van de enquêtes worden gebruikt om volgende projecten te verbeteren. Het project wordt als geslaagd gezien wanneer het merendeel van de orkestleden aangeeft er veel van te hebben geleerd en dat het een positieve bijdrage aan hun muzikale ontwikkeling heeft geleverd.

Vanaf 2016 wordt er na elk concert een publieksbiljet uitgedeeld waarop de bezoekers een waardering kunnen geven. In combinatie met de reacties op sociale media wordt dan gekeken naar de tevredenheid van het publiek. Mochten er kritiekpunten zijn dan worden die meegenomen in de voorbereiding van het volgende project.

Samen met het Nationaal Jeugd Orkest gaat het JON een alumni beleid vormgeven om optimaal gebruik te kunnen maken van de posities en de kennis van oud-orkestleden. Meer hierover staat in hoofdstuk 9. Toekomstplannen.

Het JON werkt al een aantal jaren mee aan het onderzoek talentontwikkeling van Bureau Art. Dit onderzoek wordt in opdracht van het Fonds voor Cultuurparticipatie uitgevoerd.

7. Ondernemerschap en samenwerking

Verhuur instrumentarium

Als nieuwe inkomstenbron verhuurt het orkest het instrumentarium. Orkesten zoals het Nederlands Studentenorkest, Nederlands Studenten Kamerorkest en Bellitoni maken hiervan sinds 2014 gebruik.

Vrienden van het JON

De Stichting Vrienden van het JON werft donateurs onder particulieren, met name onder oud-orkestleden. Met de bijdragen van de Vrienden worden individuele, minder draagkrachtige orkestleden gesteund die een beroep doen op het Fonds JONG talent. Daarnaast steunen de Vrienden het orkest bij de aanschaf of de reparatie van instrumenten en incidenteel bij bijzondere projecten.

Ieder talent de kans geven orkestervaring op te doen, ongeacht de financiële thuissituatie is belangrijk voor het JON. Voor de orkestleden van het JON is het mogelijk om een financiële ondersteuning aan te vragen bij het fonds JONGtalent van de Stichting Vrienden van het JON.

Vaste relaties

Partners in Nederland zoals Robeco Summernights en Muziekpodium Zeeland zijn het JON als jaarlijkse gast blijven programmeren. ABNAMRO MeesPierson organiseert jaarlijks een nieuwjaarsconcert in Groningen en nieuwe vaste partner sinds 2015 is Rotaryclub Rhenen-Veenendaal.

Incidentele nieuwe partners waarvoor het JON een concert gaf waren Het Grachtenfestival – SAIL en Klassiek op het Amstelveld.

Crowdfunding

In 2015 heeft het orkest via 'voordekunst' een crowdfunding actie opgezet. Het doel was een bijdrage voor de tournee die in 2015 naar Canada werd gemaakt. Het doelbedrag van 12.500 EUR is ruimschoots gehaald.

Training- en coachingsprogramma wijzer werven

In 2016 zal het JON een training- en coachingsprogramma volgen bij wijzer werven. Het doel van dit programma is het versterken van ondernemerschap bij culturele instellingen. Wijzer werven is een initiatief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

8. Terugblik 2013 – 2016

Samenwerking Nationaal Jeugd Orkest

Het NJO en het JON hebben de afgelopen periode gewerkt aan een betere samenwerking. Er is een werkgroep samengesteld bestaande uit twee bestuursleden van iedere organisatie, de directeur van het NJO en de zakelijk leider van het JON. Regelmatig vinden er voortgangsgesprekken plaats. Vanaf januari 2016 is het JON gehuisvest in Apeldoorn, in Theater Orpheus, waar ook het NJO kantoor houdt.

Repetitie- en verblijfslocatie met centrale ligging in Nederland

Inmiddels heeft het JON een vaste plek gevonden waar het orkest goed kan repeteren en verblijven tijdens de projecten én een plek die goed bereikbaar is per openbaar vervoer. Sinds het winterproject 2014-2015 repeteert het orkest in Akoesticum in Ede.

Provinciale- en gemeentesubsidie

Het JON is er nog niet in geslaagd om, naast de toegezegde subsidie van de Gemeente Enschede, nog andere Gemeentelijke of Provinciale subsidies te verwerven. Wel zijn er gesprekken met de Gemeente Apeldoorn en is de verwachting dat het orkest door deze gemeente projectmatig financieel zal worden gesteund.

Investeren in Marketing, communicatie en educatie

In een kantoorbezetting van 1,8 FTE waarin alle projecten en bijbehorende activiteiten worden georganiseerd, kon het deel PR-Marketing en Educatie niet voldoende worden uitgewerkt. Er werd een doelmatig en effectief publiciteitsbeleid uitgevoerd, maar het kreeg niet de aandacht die het behoeft. Het JON heeft geïnvesteerd in meer capaciteit om een strategisch beleid te voeren. Sinds maart 2015 is een medewerker PR-Marketing en Educatie aangesteld (0,5 FTE) voor een periode van twee jaar. Deze investering zal uiteindelijk leiden tot een betere naamsbekendheid en meer draagvlak creëren bij publiek en financiers.

Social media spelen een belangrijke rol in de communicatie met de orkestleden en het publiek. Een duidelijke stijging was te zien op de JON Facebookpagina waar sinds 2014 is het aantal pagina-likes gestegen is van 700 naar 1580. Het berichtbereik loopt vaak op tot in de duizenden, zonder gebruik te maken van betaalde promotie. In 2016 is de vernieuwde website online gegaan.

9. Toekomstplannen

Samenwerking met het Nationaal Jeugd Orkest en doorlopende leerlijn.

Na de genoemde acties die zijn ondernomen om een betere samenwerking tussen het JON en het NJO te garanderen zal er in de toekomst verder gewerkt worden aan een soepel doorlopende leerlijn. Doelstelling daarbij is dat de overgang van een regionaal orkest naar het JON, vervolgens naar het NJO en eventueel daarna naar een professioneel orkest duidelijk en logisch is.

Een voorbeeld van de doorstroom is oud-orkestlid Laura Lunansky. Laura begon haar carrière in het Domstad jeugdsymfonieorkest in haar woonplaats Utrecht. Daarna zette zij de stap naar het JeugdOrkest Nederland waar zij begon als tutti violist en tot 2014 de plaats van concertmeester vervulde. In 2015 won Laura de JON-prijs tijdens de landelijke finale van het Prinses Christina Concours. Vijf solistische optredens in Nederland met haar 'éigen' JON. Ook was Laura solist tijdens de Canada tournee in 2015.

In 2016 was zij concertmeester tijdens het winterproject van het Nationaal Jeugd Orkest. Laura is aangenomen in het internationale Gustav Mahler Jugend Orchester en zal deelnemen aan de voorjaarstournee van het GMJO.

Intensievere samenwerking met andere orkesten en ensembles in samenwerking met het NJO.

Het Landsdeel Oost-Nederland verkeert in de uitzonderlijke positie dat het een groot deel van de piramide voor talentontwikkeling van orkestmusici "in huis" heeft. Het JON, NJO, Het Gelders Orkest (HGO) en het Orkest van het Oosten (OvhO) slaan de handen ineen om het hele leer-ervaringstraject van eerste kennismaking tot en met het deelnemen aan een professioneel orkest.

Vrienden van het JON

De afgelopen jaren heeft Stichting Vrienden van het JON zich intensief ingezet om nieuwe leden te werven, met een jaarlijks stijgend aantal leden tot gevolg. De komende jaren is het doel gesteld om het aantal vrienden verder te laten groeien. Er zal samen met het JON-team een beleidsplan worden geschreven om de stichting een positieve impuls te geven. De nadruk zal worden gelegd op het actief benaderen van mogelijke donateurs zoals familie van de orkestleden, oud-orkestleden en concertbezoekers. Tevens zullen oud-orkestleden worden teruggevonden, meer hierover in 'Oud-leden-Alumnibeleid'.

Oud-leden-Alumnibeleid

In 2019 bestaat het orkest 60 jaar. Het doel is om in 2019 alle oud-orkestleden terug te hebben gevonden. Deze oud-JONners vinden we uiteraard in de professionele symfonieorkesten terug maar zeker ook in het bedrijfsleven. Met deze oud-JONners wil het JON een hernieuwde kennismaking organiseren en de oudgedienden verbinden aan het JON van NU.

Samen met het Nationaal Jeugd Orkest gaat het JON een alumnibeleid vormgeven. Een groot aantal deelnemers aan het JON groeit door naar het NJO. Daarna zien wij deze musici vaak terug in één van de Nederlandse professionele orkesten of ensembles of nemen zij eerst nog deel aan één van de Europese jeugdorkesten zoals het European Union Youth Orchestra of aan buitenlandse zomerprojecten zoals het Verbierfestival.

Voor zowel het JON als het NJO is het van groot belang om goed inzicht te hebben waar de oud-deelnemers uiteindelijk terecht komen. Het voeren van een goed alumnibeleid sluit aan bij de samenwerkingsplannen en het inzichtelijk maken van de doorlopende leerlijn.

Het alumnibestand zal verder worden gebruikt voor het vergroten van het bestand van bedrijfssponsors en donateurs. De alumni kunnen daarnaast worden ingezet als ambassadeurs voor het JON.

Educatie

Naast de educatieve workshops voor de orkestleden zullen er de komende jaren meer educatieve projecten voor bezoekers worden georganiseerd. Naast de doelgroep 'jongeren', waarvoor al bij de concerten activiteiten worden georganiseerd zal ook de doelgroep 'ouderen' worden aangesproken.

Concerten in alle provincies van Nederland

Het JON heeft deelnemers uit alle provincies van Nederland. In een aantal provincies heeft het orkest de afgelopen jaren geen concerten gegeven. Om zichtbaar te zijn in heel Nederland wil het orkest de komende periode concerten geven in alle provincies van Nederland.

